

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo narodu vodnik!

Izhaja vsako sredo. Naročnina: za celo leto Din 30-- za pol leta . 15-- za inozemstvo za celo leto Din 50-- Inzerati po tarifu. - Pisnim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. - Nefrankirana pisma se ne sprejema.

Kmetijski list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva“.

Vsako uživaj vse sadove svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 506. — Račun pri pošt. čekovnem zavedu št. 11.568.

Kost.

Vsak teden imamo kaj novega, samo ena reč je stalna v vseh slovenskih listih: davki. O tem se je zadnje čase že toliko pisalo, da se g. finančni delegat ljubljanski res že lahko norčuje iz »združene Slovenije«. Seveda samo kar se davkov tiče.

Dandanes, v dobi »jugoslovenske« demokratije, je poznanost imena kaj vredna. Kdor je med ljudstvom dobro poznan, je tudi slaven. V tem pogledu je g. finančni delegat ljubljanski gotovo na četrtem mestu, če ne celo na tretjem. Pri nas v Sloveniji sta menda najbolj poznana Radić in Korošec. Kdo pride za njima? Pašić? Jaz bi skoro mislil, da g. delegat Šavnik.

25 milijonov dinarjev v 14 dneh.

G. finančni delegat dr. Šavnik je te dni izdal novo okrožnico na davčne oblasti. Z zadoščenjem ugotavlja, da je imela njegova zadnja okrožnica prav lep uspeh. Tekom meseca avgusta je privrelo v njegovo blagajno 33.4 milijonov dinarjev, od teh nad 25 milijonov v drugi polovici avgusta. Za današnje čase je to številka, ki imponira. Pomislite, ta vsota bi čez in čez zadoščala, da se popravi v Sloveniji vse bivše deželne in okrajne ceste z mostovi vred, za katere se sedem let ni storilo ničesar!

Pa to je malenkost!

tako se bere med vrsticami v novi okrožnici finančnega delegata. Zakaj koncem meseca avgusta je bilo kljub temu na zaostanku še vedno 78 milijonov dinarjev. ker pa dospe v plačilo čez poldrugi mesec že četrti kvartal v tem letu, bo imel g. delegat takrat gotovo v roki menico, glasečo se na več kot 180 milijonov dinarjev. S to menico bo stopil pred nas vse in dejal: »Plačajte!« Kdor ne plača zlepa, bo pač zarubljen. Za naše slovenske male ljudi najbolj učinkovita grožnja! Zakaj raje ostane naš mali človek lačen in raztrgan, raje odproda tudi najbolj potrebne mu reči, samo da ni »sramote«. Pri nas v Sloveniji je namreč še vse tako po starem, da imajo ljudje za »sramoto«, če hodi ali eksekutor ali pa žandar okoli hišnega vogala.

Državni proračun in davčna praksa.

Časopisi so ponovno pisali, da finančni vodniki naše države v Beogradu pri vsakem državnem proračunu napravijo nekak proračun o tem, koliko bo posamezna dežela predvidoma prispevala k skupnim državnim izdatkom. Vemo, da se je n. pr. od naše Slovenije vedno dokaj manj pričakovalo, kakor pa se je od nje pozneje dobilo. Kritika pravi, da v tem tiči krivda naših domačih davčnih uradov, oziroma tistih uradnikov, ki predpišejo toliko davkov, da se potem iztirja več kakor pa je bilo nujno potrebno. G. finančni delegat ljubljanski na to odgovarja, da se to »pravno in finančno popolnoma napačno tolmači«. On pravi, da ga popolnoma nič ne briga, kaj finančno ministrstvo pričakuje od Slovenije. Zanj da so merodajni le obstoječi zakoni in pa dohodki posameznih gospodarstev in ljudi, od katerih mora po paragrafih pobrati davke, bodisi zlepa bodisi »mit sanfter Gewalt«.

Priznam, da nisem strokovnjak. Kakor je na svetu več vrst »hudičev«, tako imamo zlasti mi Slovenci več vrst »strokovnjakov«, katerim bodi čast in poštenje s pripombo, da naše ljudstvo čestokrat glava boli zaradi številnih »strokovnjakov« v vseh mogočih ekonomskih panogah! Ker ravno nisem »strokovnjak« imam včasih prav čudne domisljice. Tudi glede pobiranja davkov v Sloveniji. Kaj bi se na primer zgodilo, ako bi mogli mi v Sloveniji nekega dne — prostovoljno seveda! — plačati

finančnemu delegatu nekaj bilijonov dinarjev davka? Brez kakega dvoma je, da bi bil delegat zelo zadovoljen. Toda kaj bi rekli tisti vedno »suh« gospodje iz beograjskega finančnega ministrstva? Brez dvoma, tudi oni bi bili zelo zadovoljni. Ta zadovoljnost bi se izpremenila celo v zadrego, če bi vse dežele te države storile isto. Takrat bi se zgodilo, da bi gospodje rekli: Preveč je te papirnatih dobrote! Počakajte malo, vam bomo že pisali, kdaj zopet pošljite!

To bi bilo kakor v raj! Toda obrnimo list. Recimo, da je ljudstvo popolnoma obubožalo. Vsa gospodarstva so propadla in noben paragraf in noben eksekutor ne more iztirjati tega, kar država nujno potrebuje. Kaj bi se zgodilo v tem primeru? Najbrže bi država razpadla. Pomislite, razpadlo bi, kar smo imeli za svojo največjo pridobitev v tem stoletju. Kaj bi na priliko takrat naredil finančni delegat ljubljanski? Ponovil bi, kar je povedal že večkrat: da se namreč ta zadevica »pravno in finančno napačno tolmači«, ali krajše, da ga to nič ne briga. Kadar eksekutor, ki ima zadnje besedo, napiše v akt, da je ostal rubež brez uspeha, tedaj roma akt v registraturo, v knjigah se ertajo številke in vse je v najlepšem redu!

Rubežna miselnost.

Govoré, da je v Sloveniji prav veliko ljudi zarubljenih zaradi davkov. Zelo poučna za vso našo gospodarsko situacijo bi bila statistika opravljenih rubežev v lanskem in letošnjem letu. Takšno statistiko bi nam g. delegat takoj lahko preskrbel. In prav bi bilo, da bi to storil. Povedal sem že, da se naš mali človek sramuje, ako eksekutor hodi okoli doma. Zato bo verjetna trditev, da vsaj 80% zarubljenih ljudi ne more plačati zneskov, ki se od njih zahtevajo. Tisti, pri katerih se zarubljenje reči javno dražijo, so gospodarsko že ali pa bodo v najkrajšem času propadli. Namesto »sramote«, bi bila pomoč na mestu. V moralnem pogledu pa ni večjega antidržavnega »elementa«, kakor sta rubež in prodaja imetka zaradi davkov! Ako državna uprava polaga svoj kazalec le na paragraf v zakoniku in misli, da sme in mora prezirati ljudsko podjetnost, pridnost, socialno zamisel, pridobitne težave — potem je to neka posebna miselnost. Takšno miselnost n. pr. poznamo še iz časa nekdanje Avstrije, kjer je bila birokracija od zgoraj dol določena, da opravlja rabeljske posle med slovenskim prebivalstvom, ki je bilo predmet nemške in mažarske eksploatacije.

Nočem nikomur očitati, da ima še to staroavstrijsko miselnost. Mislim pa, da je prav in dobro, ako imamo to neprestano pred očmi, da moremo razločevati med nekdanjo in današnjo državo. Največja zmotja je, ako kdo ljudstvu očita avstrijskanstvo, to je tisto Metternichovo in Bachovo miselnost, da je država eno, narod pa drugo!

Zakoni in praksa.

V naši državi imamo še različne in stare zakone iz starih časov; tudi davčne. Tisti, ki so jih sklepali, so že davno v grobu. Življenje je šlo preko njihovega stvarstva, po Evropi je divjala dolgoletna vojna, za njo je prišel vseobči polom. Nova ali pa preurejena zakonodaja je potrebna. Toda to je počasna in mukotrpna pot. Zakonodaja se mora prilagoditi novim razmeram, novemu življenju; obratno je nemogoče.

Vsak zakon pa je zamotan, elastičen in gibčen. Cel advokatski stan temelji na tem in velik del visoke birokracije. Vsak zakon je mogoče razlagati strože ali mileje — kakor je kdo za to sposoben.

Dokler se zakonodaja, tudi davčna, ne preuredi, toliko časa ima praktič-

ni javni upravnik nalogo, da to vrzel po možnosti zamaši s preudarnim postopkom, neprestano imajoč pred očmi poleg paragrafa tudi — življenje, pravo ljudsko življenje!

Glede davkov bi bilo treba via facti doseči kolikor mogoče veliko skladnost med zakonom in življenjem. Siguren sem, da delegat ne bo trdil, da se je v davčnih zadevah postopalo vedno s tega vidika. Njegove okrožnice so najbolj zgovoren dokaz, da temu ni bilo tako! Ako bi bilo količkanj skladnosti med zakoni in življenjem, bi lahko izostale mnoge sramežljive zafrkacije in okrožnice čisto administrativnega značaja bi brez škode lahko pogrešala vsa uredništva in vsa politična tajništva.

Zgodovinska naloga javnih vodilnih upravnikov v nemirnih in nestalnih časih je baš v tem, da znajo privedi upravno prakso v sklad z živ-

ljenjem. Deklamacije o »dobrem aparatu« in teoretska gledanja na javno upravo so odvišna. Javna uprava je država, a njen socialni nosilec je prebivalstvo!

Če bi se tega zavedali vsi javni državni upravitelji, tudi finančni, bi v Sloveniji finančni delegat ne bil tako slaven, da bi lahko ugibali, ali je njegovo ime na tretjem ali četrtem mestu med najbolj poznanimi v deželi!

Kakor sem priporočil rubežno statistiko poleg one hranilnih vlog, tako si drznem priporočiti delegatu, da v prihodnji svoji okrožnici sporoči svojim pomožnim organom: Bili ste pridni in zelo vneti; odslej pa odmerjajte davščine s pametjo, z vestjo in državljanjskim občutkom v duhu zakona! Tudi kot odgovorni državni uradniki bodimo — ljudje!

Albin Prepeluh.

Na napačni poti!

(Dopis.)

Tako kliče neki »Laik« tistim duhovnikom, ki so v prijateljskih zvezah s Pucelj-Prepeluhovo stranko. Der Langen Rede kurzer Sinn je tale: SLS je edina slovenska stranka s katoliškim programom, torej bi smel biti vsak slovenski duhovnik le njen pristaša. Samo ta stranka hoče politiko uravnati v smislu katoliških načel. Katoliku je torej samo v tej stranki mesto.

O tem predmetu bi se dala napisati cela knjiga. Laiku samo kratek odgovor. Sv. Oče papež je izdal sledečo normo: Vsak katolik in vsak duhovnik je lahko pristaša vsake stranke, ki po svojem delu in programu ne nasprotujejo katoliškim načelom. Program Pucelj-Prepeluhove stranke ni nasproten katoliškim načelom. Če torej kak duhovnik skuša vplivati, da bi tudi njeno delo ne bilo nasprotno katoliški cerkvi in etiki, ali je s tem že zavrgel katoliška načela? Ni treba, da bi se stranke ločile samo po kulturnih načelih, so mogoče tudi strankarske forme, ki hočejo doseči le gotove gospodarske cilje ali upravne cilje, v kulturna vprašanja se pa ne vtikajo. Če taka stranka v svojem delu ne nasprotuje katoliškim načelom, ne katoliški cerkvi, je pri njej lahko učen član vsak katoličan. To je direktiva sv. Stolice, ki bo menda tudi »Slovenec« dovolj katoliška. Mi mislimo, da dotičnik dobro delo vrši, ki skuša s svojim vplivom in sodelovanjem preprečiti v kaki taki stranki, ki je nampram kulturnim vprašanjem bolj indiferentna, vsako veri in cerkvi nasprotujoče delovanje. Iz vseh vehementnih napadov v »Slovenec« zadnje čase se človeku skoro zdi, da bi gotovi krogi radi videli, da bi Pucelj-Prepeluhova skupina naredila kaj takega, kar bi dišalo po kulturnem boju, da bi potem lahko kazali ljudstvu »krivoverce«. Mi mislimo, da je taka taktika veri in cerkvi škodljiva, ker po sili ustvarja cerkvi sovražno razpoloženje v ljudeh, ki ga sicer nimajo.

A še več. Sv. Stolice zelo obsoja tako postopanje, če se kaka »katoliška« stranka predstavlja kot nekaka zastopnica katoliške cerkve, kot katoliška stranka kateksohen. In v tem gospoda okrog »Slovenca« pogosto zelo greši. Kdor ni njih mnenja, je že »odpadnik« ali pa vsaj človek, ki ni »v orenje« katolik. Če bi bili samo pristaši SLS dobri katoliki, potem bi bilo res slabo za katoliško cerkev v Jugoslaviji, kjer predstavljajo pristaši SLS le mal drobec katoličanov. Gospodje okrog »Slovenca« se morate zavedati, da je Jugoslavija nekaj večja kakor Kranjska! Po vaših nazorih, bi bili vsi škofje, duhovniki in laiki v Jugoslaviji, ki niso člani SLS, slabi katoliki! Koliko pa imate pristašev na Hrvaškem, v Slavoniji in drugod v državi med katoliki. Saj še volilnega kvocijenta ni dobila SLS oziroma HPS izven Slovenije.

Res bi bilo idealno, ko bi bili vsi

katolici pristaši ene stranke, ki bi načelno in praktično bila res katoliška. Toda ta ideal so ravno današnji zastopniki »katoliške« politike onemogočili in osmešili v letih 1916, 1917, 1918 in 1919. Ti so se takrat vezali z največjimi svobodomiselci in kulturnobojneži v najbolj zagrižen boj proti res katoliškim načelom, ki so v resnici zastopali katoliška načela. Takrat so ravno današnji voditelji SLS proti res katoliško mislečim vedno podirjali, da ne gre za vero, da so liberalce napravili stari župniki šusterščijanci, celo hujskali so ljudstvo proti njih župnikom. Kje je pač še kak svobodomiselec in framazon, s katerim bi se ne bila SLS vezala v politiki? In celo proti najboljšim katolikom! Če pa kdo drugi hoče v korist katoliški stvari s prijaznim sodelovanjem v Pucelj-Prepeluhovo stranko uvesti več smisla za katoliško resnico in vzgojo, potem pa brž anatema, ker ni vprašal za dovoljenje oficijelnih »zastopnikov katoliške politike«.

Naj nam bo dovoljeno zapisati še eno v album teh »katolikov«. Kdo je začel prvi preganjanja proti uradnikom in celo proti katoliško mislečim? To je bila sedanja SLS! Odstavila je najboljšega katoliškega moža, ki je po načelih in življenju cel katolik, profesorja Dermastia, od ravnateljstva državne trgovske šole, brez naj-

Tedenski koledar.

Dnevi:

- 27. sept. nedelja: Kozma in Damijan.
- 28. sept. ponedeljek: Vaclav.
- 29. sept. torek: Mihael.
- 30. sept. sreda: Hijeronim.
- 1. okt. četrtek: Remigij.
- 2. okt. petek: Angel varuh.
- 3. okt. sobota: Kandid.

Sejmi:

- 27. september: Koprivnik, Podbukovje, Borovnica, Trava, Sv. Urban pri Ptuj.
- 28. septembra: Velika Slivca pri Vel. Laščah (nov sejem!), Bučča.
- 29. septembra: Drnovo, Dovje, Rovte (okr. Logatec), Škofja Loka, Grosuplje, Mirna Peč, Mengeš, Nova vas (na Blokah), Završe, Lesce, Čermošnjice, Sv. Barbara, Sv. Lovrenc na Ptujskem polju, Marniberk, Soštanj, Veržej, Pilštanj.

manjše krivde, brez disciplinarne preiskave, dasi je bil definitivno nastavljen. Tega niso storili ne demokrati, ne kaka druga stranka, ampak SLS in od nje so se demokrati naučili tega postopanja! SLS je odstranila kanonika Opeko od nadzorništva, isto-tako Lavtizarja, to so pač najboljši katoliški možje. Zakaj so morali trpeti krivice? Ker niso trobili v rog gotove klike. Sedaj se hujuje »Slovenec« nad Puceljem, da ne popravi čez noč storjenih krivice! Gospodje, začeli ste vi krivice delati in odstavljati uradništvo vsled političnega prepričanja in celo najboljše katolike! Ali je SLS popravila te krivice? Ali se je našel kak zastopnik čisto »katoliške« politike v SLS in zahteval popravilo teh krivice? Ne! Nasprotno: kdor je to postopanje kritiziral, ste ga ožigosali kot nasprotnika »katoliške« politike. Tisti, ki so storili te krivice, so še danes voditelji SLS! Voditelji »katoliške« politike! Ali ni to humbug s katoličanstvom? Ali niso ti osmešili katoliške politike? Ali so torej tisti zavrgli katoliška načela, ki take politike ne odobravajo? Dokler bodo še vedno isti ljudje vodili SLS, dragi »Laik«, kar molčite o katoliški politiki in dajte najprej zaslužene lekcije svojim voditeljem! Druge s svojimi nauki pa vsaj pri miru pustite, če ne marajo takih »katoliških« voditeljev, katerih krivice bo pač tudi morala popraviti Pucelj-Prepeluhova stranka!

Razne politične vesti.

Korošec »kulturni boj«. G. Korošec je rekel med ostalim na shodu v Unionu tudi sledeče stavke: »Pač pa so se vrgle (stranke) na drugo polje, na katerem razvijajo veliko živahnost, na kulturnobojno polje. Ni nobenega dvoma in v tem oziru si ne smemo prikrivati resnice: pri nas se izvaja tiho, pa sistematično kulturni boj. Pribičević ga je pričel. Radić pa ga za Pribičevićem nadaljuje. In celo Pucelj se je s Prepeluhom vzdignil ter pristavil svoj piskerček k Radićevemu ognjišču, da bi skuhal tam strup za klerikalizem.« — Gospoda dr. Korošec v interesu njegove lastne časti — ne svoje — prosim, naj konkretizira jasno in razumljivo, kdaj in kje sem začel kulturni boj?! — Ivan Pucelj.

Bobneči ogenj je otvoril »Slovenec«, oziroma poveljniki SLS, ko se je prikazal na obzoru poslanec Kristov (v osebi č. g. župnika J. Barlé-ta), da nam govori blagovest Gospodovo. Neverjetno, a resnično!

Alarm! Sovražnik je predril fronto in stoji sredi med nami, je klical te dni »Slovenec« v dolgih člankih, polnih perfidnosti in najostudnejšega zavijanja. Kaj pa je, se je vprašal začuden svet. Pismo, katero je pisal duhovnik, ki noče biti duhovnik kake politične stranke, temveč pravi katoliški duhovnik, ki želi dobro vsem in hoče zato vršiti svoje božje zvanje tudi v krogu druge stranke, ako se

mu ponudi prilika — tisto pismo g. župnika Barlé-ta, ki smo ga zadnjič priobčili, je povzročilo tak strah in zmedo v bojnih ertah SLS. Salamensko mora biti gnila in na slabih nogah ta stranka.

Radić — župnik Barlé. Kako pa ta dva prideta skupaj? »Slovenec« ju hoče pobratiti. Prvi je včasih malo prenagel, kadar pride na polje, ki ne spada v njegov delokrog, n. pr. versko polje — drugi pa stoji kakor skala, ki kliče vsakemu: Cuvajte bogato dedščino, ki nam jo je zapustil Kristus Gospod. — Radić in dr. Korošec in dr. Kulovec so bili do predkratkim v političnem objemu in gospodje od SLS, tudi katoliški duhovniki so molčali k Radićevemu delovanju na verskem polju in »Slovenec« je hvalil modro Radićevo delovanje. Kaj pravite k temu? Ali ne stoji župnik Barlé pred nami, kakor svetlo sonce — delo drugih pa smrdi do neba in se skriva v temi.

Nepotrebni vsiljivei. Kakor ve danes vsa javnost, se je naša »Zveza slov. kmetijskega ljudstva«, v sporazumu s HSS v Zagrebu zavzela tudi za železniška vprašanja Slovenije. Nujno potrebno nam je, da se zgradi na Štajerskem železniška zveza od Rogatec do Krapine, na Kranjskem pa železna cesta do morja. Stvar je dospela tako daleč, da lahko rečemo, da dobimo ti dve železniški zvezi poprej, kakor smo si to še pred letom

dni mogli domišljati. Denar za zgradbo teh železnic se mora najti v državnih blagajni in se tudi bo! Nekateri »nebodijitrebna« gospodje so to tudi že zavohali in so se nepoklicani začeli vmešavati v to reč. Ustanovili so nekake odbore, ki naj bi govorili vmes, a to samo iz tega namena, da bi na ta način zopet prišla na dnevno luč njihova že pozabljena imena. Kar odkrito povemo, da mi teh »strokovnjakov« in nestrokovnjakov kar nič ne rabimo in da jih tudi za njih mnenje povpraševali ne bomo! Vprašanje smo mi načeli in ga bomo tudi mi izvedli. Tisti »železniški odbori« naj pa kar lepo zaspe, da naša Slovenija ne bo imela nepotrebnih škod od njihovega »delovanja«.

Slovenski župnik Barle in »Slovenec« nemški, versko neopredeljeni profesor. »Slovenec« se je silno razjezil nad g. župnikom Barletom, ki je pisal kongresu naše mladine na Bled tudi sledeče: »Vso moč in oporo sredi razbrzdano sveta zajema narod iz globin Kristusovih nauk. Poglobiti narodu vero in mu v tem nuditi silo morale za srečno življenje — to bodi tudi vaša skrb.« — Tako je g. župnik Barle lepo poudaril Kristusa in njegov vzvišen nauk. — Klerikalni »Slovenec« od pretekle sobote je prinesel uvodni članek o tem in pravi, da je župnik »na napačni poti«. In dokazuje to z neko neznanu brošuro nekega še manj znanega nemškega profesorja, o katerem sam »Slovenec« trdi, da ni niti cerkveno (konfesionalno) opredeljen. Na podlagi te nemške brošure trdi klerikalni »Slovenec«, da tudi z dušnopastirskega stališča ni modro, če ni naravnost škodljivo, pisati, četudi za najboljšim namenom, javna podzdravna pisma mladini, zbrani v »Njivi«. Kdor more priti do »Slovenca« od pretekle sobote (št. 211), naj prebere njegov uvodni članek »Na napačni poti« in naj ga dobro premisli. — Daleč so padli ti »branilci« vere! Človeka je naravnost strah te pokvarjenosti. Proti Kristu, ki je naročil: »Pojdite in učite vse narode! — se bojuje »Slovenec« z brošuro nemškega profesorja, ki ni niti konfesionalno (cerkveno) opredeljen. Tako daleč zapelje politična strast ljudi, ki pravijo, da imajo patent kot »branilci vere«. Čudimo se le, da cerkvena oblast ne poseže vmes in ne stori, kar je storil Kristus v templju!

Silen strah pretresa kosti in mozeg voditeljev SLS že pri sami misli, da bi utegnil tudi kakšen katoliški duhovnik odobravati našo politiko. Strah razumemo. Če se namreč le en sam duhovnik zadovolji z našo politiko in jo smatra za zdravo in pametno, gospodje iz SLS ne bi mogli več kričati, da smo »brezverci« in kdo ve kaj še. S tem bi izgubili zadnje orožje, ki bi se utenilo rešiti njihove mandate, ker za te gre in ne za vero! Ljudje danes to že razumejo in odtod izvira strah in trepet v vrstah SLS.

Kdo ima prav? V svojem odgovoru na članek »O dobrih in slabih duhovnikih« je napisal »Slovenec« tudi tole: »Najpoprej se zaleti v duhovnika urednika »Domoljuba«, češ da Radič na Krškem polju ni tako govoril o duhovnikih, kakor je poročalo naše časopise. Kakor da bi mogel »Domoljub« kaj za to, če Radič ne zna paziti na besede in če lista, ki sta vendar Prepeluhu najbolj na srcu, »Kmetijski list« in »Narodni dnevnik«, ne znata pravilno poročati o govoru svojega lastnega voditelja.« — Te »Slovenceve« trditve moramo nekoliko popraviti. Kako in kaj je poročal »Narodni dnevnik«, nas ne briga, ker ta list ni naša last. Vemo pa, da je »Kmetijski list« poročal o Radičevem govoru tako, kakor so poročali tudi zagrebški listi. Stavki o duhovnikih, ki jih je izrekel Radič na Krškem polju, se glase pa precej drugače kot oni, na katerih podlagi je napadel Radiča najprej »Slovenec« in za njim »Domoljub«. Pravilno besedilo bi bili gospodje lahko našli v zagrebških listih, dva ali tri dni kasneje pa, da »Kmetijski list«. Verjamemo radi, da jim pravilno besedilo ni dišalo, sicer bi ne bili mogli napadati nas in Radiča tako, kakor so ga na podlagi izkrivljenega poročila.

Versko prepričanje gosp. Radiča SLS kolovodjem ne da miru in v dobro preračunanem namenu vrte svojo lajno, da je Radič brezverec, da je napadel neštetokrat duhovnike in celo verske resnice. Da je Radič napadel kdaj tudi kakšnega duhovnika, je že mogoče, toda kolikor je nam znano, jih ni napadel zaradi vere, ampak zaradi politike. Obsojati politiko kakšnega človeka, pa magari da je ta tudi duhovnik te ali one veroizpovedi, je dovoljeno, ker politična načela niso že verske resnice! Mi se spominjamo prav dobro, da so glasila do Korošca pred par leti vabila v svojo stranko tudi protestantske Prek-

murec, češ da SLS ni samo verska, ampak politična stranka, v kateri je tudi za protestante dovolj prostora! Politična stranka smo mi tudi in če se SLS ni branila protestantov, res ne vemo, zakaj se mi ne bi smeli ogrevati za politične nazore Radiča, kakor se je dve leti za iste ogrevala tudi SLS!!

Odlučilna ura! V »Slovenca« beremo: »Najbolj je zanimivo, da sedaj ko slovenskim radičevcem bije odločilna ura in ne morejo nikamor več jemljejo križ v roke.« — Resnica je ravno nasprotna. Ne nam, ampak »Slovenčevem« bije odločilna ura in ne morejo nikamor več naprej! Zato ne jemljejo v roke križa mi (za političen boj), ampak gg. iz SLS bi nam silno radi vsilili verski ali takozvani »kulturni« boj. Kolikor pa je ta boj odvisen od nas, se bodo Esesarji prav pošteno vrezali, ker se mi pod nobenim pogojem v verske boje ne bomo spuščali, ampak bomo vodili le boj za naša politična načela. Svoje verske zadeve pa naj opravi vsak naš politični pristaša sam s svojim duhovnikom. To naše stališče razumejo danes tudi ljudje na deželi in ga odobravajo in to je tisto, kar Korošca najbolj boli.

Velika ljubezen in nerazumljiva pozornost. V »Jutru« čitamo večkrat zapored en in isti stavek: »SKS bo še glava bolela, da se ni zvezala s samostojniki demokratiki ali pa »SKS bo še cvčila, da se je naslonila na radičevce.« — Povejte, gospodje: kaj naj bolj občudujemo, ali vaše preroško znanje ali silno ljubezen in strah za nas?!

»Slovenec« ne more živeti brez resnice. Trdi, da je Radičev govor na Krškem polju o duhovnikih posnel po »Kmetijskem listu«. Navadna laž! »Slovenec« obupni članek o tej stvari je izšel dne 25. avgusta, a »Kmetijski list«, ki je prinesel Radičev govor, je izšel šele dne 26. avgusta. Toda laž ima kratke noge!

Surov in neotesan napad na preč. g. župnika Barleta si je dovolil »Slovenec« v petek dne 18. septembra z besedami v svojem uvodniku: »Kakor vsaka dobra stvar, je našla tudi katoliška akcija sredi malodušnežev, in če ne bi računali z dobročudnostjo, bi rekli — izdajalec.« Kako dobra stvar je politika SLS voditeljev, vedo danes že vsi ljudje, in zato se nihče ne čudi, če ljudje tej tako »dobri stvari«, kakor je ta vrste politika, trumoma obračajo hrbet. Tisti ljudje, ki ne odobravajo današnje Koroščeve politike, pa niso nobeni »dobročudneži« in še manj »izdajalci«, ampak so prav pametni ljudje, ker uvidevajo vedno bolj, da mora taka politika pripeljati nas vse skupaj v propast.

Kje je Gospod? »Jutro« je zapisalo, da mu je vseeno, kje je Gospod (namreč Bog) vpisan, ali v SLS ali pa v Pucelj-Prepeluhovi stranki. — Nam to ni vseeno. Če je vpisan pri nas, nam to gotovo ne bo škodovalo. Dobro pa je, da ni vpisan pri samostojnih demokratih.

Naša delavska organizacija dela samostojnim demokratom silne skrbi in v »Jutru« vpijejo na vsa svoja široka usta, da »smo izdali svoj kmečki program« s tem, če hočemo tudi delavce politično organizirati v naših vrstah. Mi ne vemo, kdo svoj program bolj »izdaja«, ali oni samostojni demokrati, ki žive samo od milosti velekapitala in kljub temu ustanavljajo neke »delavske« unije, ali mi, ki zastopamo interese kmetov, ki delajo, in bomo znali zastopati tudi interese onih ljudi, ki delajo na tujih tleh. Naš namen ni hujskati kmete na delavce in obratno, ampak ene in druge poučiti, kako se dajo potrebe enih in drugih spraviti v sklad.

Samostojni demokratje in radikali. Zadnje dneve pišejo razni beograjski in zagrebški listi zopet o tem, da hočejo samostojni demokratje vstopiti v radikalno stranko. O stvari je spregovoril tudi g. Zerjav, toda tako, da na vprašanje, ali hoče njegova stranka v radikale ali ne, ne odgovori. Tako umikanje mesto jasnega odgovora, je sumljivo. Vprašamo g. Zerjavo, ali se je v njegovi okolici in v vodstvu slovenske SDS razmotrivalo vprašanje vstopa stranke v radikale ali ni. Kolikor je nam znano, je od SDS odpadlo zelo mnogo ljudi, posebno uradništva. Nadalje vemo, da radikali niso protivni sprejeti razne navadne člane iz SDS, protivijo pa se sprejemu voditeljev.

SLS za kmečko in delavsko ljudstvo! V nedeljo je imela SLS za Štajersko zborovanje svojih zaupnikov v Mariboru, na katerem je g. dr. Korošec nilo prosil radikale, da bi se ga usmilili in vzele v vlado. Na tem zborovanju se je volilo tudi novo načelstvo SLS za Štajersko. Izvoljeni so bili: 3 advokati, 4 duhovniki, 2 uradnika, toda niti eden kmet ali delavec! Vsaka nadaljna beseda odveč.

»Surovost je obsoditi, kjerkoli jo zapazimo« piše naenkrat mariborska »Naša Straža« od 16. septembra t. l. Hvala Bogu in tiskovnemu zakonu, da je surovosti nekoliko manj, vsaj na videz — i. s. v SLS glasilih. Kljub temu je treba večje pozornosti, ker najnovejši izbruh dokazuje, da imajo gotovi SLS listi kaj zmešane pojme o poštenosti in olikosti ter se zaletavajo v neljube jim osebe z izrazi, ki so bili običajni v dobi pred — tiskovnim zakonom.

O klerikalizmu in katolicizmu razpravlja zadnja »Straža«. Očividno ljudje ne razlikujejo ta dva pojma, daši narod to dobro razlikuje. Klerikalizem ubija — katolicizem. To sicer gospodje tudi vedo, zato je tem pogubnejša ugotovitev, da vedoma in prostovoljno s svojo politiko ubijajo — katolicizem!

Vsi so zmagali. Pred 10 dnevi so bile v D. M. v Polju občinske volitve. O izidu volitev so poročali tako listi SLS, kakor demokrati, da so »zmagali«. Čudimo se, da se slovenski listi takega bedastega poročanja ne sramujejo. Nam je prav, bodo ljudje vsaj prej spoznali tiste, ki jih z lažnjivimi poročili vlečejo za nos.

Za smeh in kratek čas skrbi včasih poleg častiljivega starine »Slov. Naroda« tudi mladostnočilo »Jutro«, posebno, če se spusti v politična modrovanja. V nedeljo je ulovilo na neki juhi »iz Zagreba«, ki pa je bila po trapasti vsebini soče, skušana v Ljubljani in zabeljena z jutroviskim peteršiljčkom, neko ocvirku podobno reč in je ta ocvirku ponudilo svojim nedeljskim bralcem. Takole smrdi tisti ocvirke: »Vprašal sem te dni v intimnem razgovoru odličnega predstavnika HSS, ki posebno sedaj za časa odsotnosti Stjepana Radiča vrši v stranki važno nalogo, kako je HSS zadovoljna s svojimi uspehi med Slovenici, a dobil sem perpleksen odgovor: Pustite me s kranjsko zadevo pri miru! Vse kaže, da smatrajo radičevci svojo slovensko potezo, tako kakor so jo napravili, za pogrešno in da se jezijo, ker so naselili intrigam, ki z željami HSS stvarno nimajo nikakega posla. Pri razpravah o vprašanju, kakaj v Sloveniji ne gre naprej, se vedno znova pojavlja argument, da zveza s »kmetijci« ni bila pravilna taktika (kajpak, Hrvati bi se bili morali zvežati s skrahirano žerjavščino! Op. ur.) Neuspeh se v glavnem pripisuje g. Pucelju (to je res, za neuspehe dr. Zerjava ima posl. Pucelj nevenljive zasluge, op. ur.), o katerem se radičevski voditelji izražajo jako nepovoljno (od kdaj pa je dr. Zerjav radičevski voditelj?!), češ, to je stari liberalce, ki je zajahal radičevskega konjica (čegavega magarca pa jaha dr. Zerjav?), da bi sam prišel naprej, ne pa, da bi podprl »radičevsko misel«. G. Pucelj, da je nesposoben (kajpak, ker noče podpirati dr. Zerjava!) in da paralizira sposobnost g. Prepeluha (hvala za kompliment!), kateremu poklanja voditelj HSS še vedno precej veliko zaupanje (ali ga ne poklanjajo dr. Zerjavu!). HSS bi danes rada videla, da bi se g. Pucelj umaknil bolj v ozadje ter prepustil vodstvo in zlasti organizacijo slovenskega dela HSS — g. Prepeluhu. (Oj, kako rado bi bilo zapisalo »Jutro« namesto »gospodu Prepeluhu« — gospodu dr. Zerjavu!). Ni izključeno, da bo ta želja naša prav kmalu tudi vidnega izraza (da, če bi jutroviskim bimbarijam kdo verjel!). Seveda je jasno, da radičevci tudi silo g. Prepeluha znatno precenjujejo (kajpak, da je to jasno, kajti največja sila v Sloveniji je brez dvoma dr. Zerjav, posebno sedaj, ko leži stol zlomljen na tleh). — »Jutro« bi priporočali, naj si naroči za svojo politično kuhinjo boljšega kuharja. Za tako zabite naj »Jutro« kmetov ne smatra, da bi ti verjeli, da radičevci v Zagrebu nimajo drugega dela, kakor da pripovedujejo kakšnemu demokratarskemu bimbežu, kaj jih boli! Namen »Jutrove« politične župce pa je prozoren. Dr. Zerjav bi rad razdvojil slovensko kmečko delavsko zvezo, kajti sejati razdor je že stara njihova navada, da bi na ta način le še kako vjel nekaj slovenskih kmetov, da bi se obesili na njegovo polomljeno politično barko! Toda slovenski kmetje Zerjavove politične župce »iz Zagreba«, ki pa je že do smradu pokvarjena zagledala beli dan v »Jutrovi« kuhinji v Ljubljani, ne bodo jedli! Preveč smrdi po česnu iz starega testamenta! Naši kmetje naj le ob nedeljah pogledajo v kakšni oštariji znana jim demokratska omizja pa bodo videli toliko žalostno povesenih glav in toliko kislih obrazov, da jih bo enkrat za vselej minilo vsako veselje do žerjavščine, tako leži dandanašnje Zerjavova demokratska na tleh, vsa opraskana in razkosana, kakor ciganski plašč.

Shodi in razne prireditve.

Sestanki krajevnih organizacij:
Podlipa: 26. septembra ob 8. uri zvečer pri tov. Jurca.
Št. Jošt: v nedeljo dne 27. septembra ob 11. uri dop. pri tov. Grbcu.
Zažarji: v nedeljo dne 27. septembra ob 4. uri pop. Poroča tov. geomet. Mravlje.

Na Bistrici pri Podbrezju bo shod v nedeljo dne 27. septembra ob 3. uri pop. pri tov. Ažmanu. Poročata tov. Prepeluh in Marušič.

Brežice. Sestanek okrajnega odbora dne 26. septembra ob 10. uri dop. v Narodnem domu. Vabljeni so vsi tovariši SKS in SRS.

Vabilo na odborovo sejo »Zveze društev kmetijskih fantov in deklet«, ki se vrši v nedeljo dne 27. septembra 1925 s sledečim sporedom: 1. Program dela in naša organizacija. 2. Poročilo o kongresu v Beogradu. 3. Po kongresu na Bledu. 4. Slučajnosti. — Seja se vrši ob 9. uri dopoldne. P. n. odbornike se vabi, da se točno zberejo v prostorih tajništva SKS v Ljubljani (Kolodvorska ulica).

Središče ob Dravi. Da se zainteresira tukajšnje prebivalstvo za toliko važno gospodarsko panogo sadjarstva, je sklenila podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« za Središče in okolico, da priredi v nedeljo, dne 27. septembra t. l. v šolskih prostorih

v Središču sadni ogled s strokovnim predavanjem. Ker je letos v tukajšnji okolici mnogo lepega sadja, katerega kupci iz vseh krajev marljivo kupujejo in nakladajo, je zanimanje za to prireditve splošno. Ta sadni ogled je bržčas v plujskem srezu prvi, zato zasluži pozornost za sadjarstvo se zanimajočega občinstva.

Okrožni odbor SKS v Mariboru je imel 18. t. m. sejo, na kateri se je sprejela obsežna resolucija, ki obravnava te-le zadeve: 1. Sprejema poročilo posl. Puclja o političnem položaju z odobravanjem na znanje in se mu zahvaljuje za njegovo delovanje zlasti glede strnjene podelitve v Zvezo slov. kmetijskega ljudstva. 2. Zahteva važne spremembe pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. 3. Zahteva odpravo prijave vina in kontrolnih listov. 4. Zahteva, da se pooblasti veliki župan v Mariboru za izdajanje izvoznih dovoljenj za vino. Dovoljenja naj se izdajajo producentom in kletarskim združenjem v prvi vrsti. 5. Pri trgovinski pogodbi z Češkoslovaško naj se vpoštevajo interesi kmetijstva, zato naj se k pogajanjem pritegne sposoben ekspert iz te panoge.

Medvode. V nedeljo 20. t. m. je bil občni zbor krajevnih organizacij SKS. Izvolil se je stari odbor. Posvetovalo se je tudi glede občinskih volitev ki se vrše v novembru.

Dopisi.

STAJERSKO.

Na dopis »Sv. Miklavž pri Ormožu v 39. številki »Kmetijskega lista« smo dobili od g. Lovra Petrovarja iz Ivanjkovec pismo sledeče vsebine: V Vašo informacijo sporočam, da nisem v restavraciji nikdar ne plesnjivega vina, ne šmarnice prodajal. Kar se tiče krpanja vinograda v Jeruzalemu z izabelo je pa stvar sledeča: Vinograd je star in večkrat kateri trs premine. Vsled obsenčevanja drugih, pa ne raste novi zlahkaj, da pa tam ni prazno, dam zasadijo cepljeno izabelo, katere vsled bujne rasti vseeno v 75% doraste. Za šmarnico je kritika pravilna, v kolikor se nekaterih posestnikov v nekoliko daljši okolici od Jeruzalema tiče, jaz pa na 12 oralih nimam enega trsa. — Opomba uredništva: Ni nam znano, kdo je bil v dopisu mišljen, vendar pojasnilo g. Petrovarja radi objavimo.

Sv. Andraž v Haložah. Odkar stoji naša prijazna vasica, so v občini sv. Andraž-Leskovec županovali možje od SLS. Z naraščajočo izobrazbo podelskega ljudstva smo pa prišli že tako daleč, da se je pri zadnjih občinskih volitvah SLS trdnjava stresla in krepko zamajala. Le spravljenosti in medsebojni ljubezni volilcev se je zahvaliti, da ni prišlo do ostrejšega boja, tako, da so se odborniki SRS in SLS sporazumeli in je bil županom izvoljen pristaša SLS. Odbornikom SRS se je baje šlo za to, da je v občini mir in delo za precvit občine in blagor občanov, mesto strankarskih prepričanj. Najbrže so se ravnali po načelu: sposobnost se sodi po izvršenem delu in da se dotični, ki prevzame kako častno in javno funkcijo obenem ne zaveda samo svojih večjih pravic, temveč tudi svojih — dolžnosti. Zal ni vse tako, kot bi moralo biti. Župana Vidoviča in Bračič — vsa čast njima — sta bila na svojem mestu in sta posvetila vso svojo skrb blagru občine. Takrat so se predvsem občinske ceste in to vsako leto najmanj enkrat temeljito popravljale. Ze za časa Habjanica se je pa začelo slabše gospodariti. Predvsem ceste se niso več temeljito popravljale in tako je še danes. Voznik, ki hoče po občinski cesti, si mora poprej z motiko in krampom zakopati večje jarke, ako hoče speljati. Posebno letos, ko mnogo dežuje, so ceste v slabem stanju, da je — joj! Hujske pa še pride v jeseni, ko se bo spravljal vinski mošt s hrubov! Vprašamo, čemu je v proračunu denar za popravila cest, čemu vlečeta plače župana in tajnik? V očigled teh kričeih nedostatkov je nujno potrebno, da se gg. župan in odborniki ob 12. uri zganajo! Tako razornih cest, kakor so v naši občini, menda še v Albaniji nimajo! — Volilec-voznik.

Ormož. Nedavno se je vršil v Ormožu shod SLS, na katerem je poročal posl. Bedjanšič. Udeležba je bila skrajno slaba vključ agitaciji. Se vidi, da je ljudstvo večnih obljub do grla sito. Na shodu se je udrihalo po Radiču, da je on vsega zla v Sloveniji kriv, osobito neznosnih davčnih bremen. Voditelji SLS zamirajo Radiču, da je opustil svoj republikanski program, ko bi lahko sedel še danes v ječi, medtem ko baje vstraja SLS pri

svojem programu, ki je bil za časa volitev mnogo bolj republikanski, kot Radičev. Zato pristoja Hrvatom preganjanje in ječa, republikanski politikom SLS pa ministrski stolčki. Jugoslovanski klub naj dela na to, da se razpišejo nove volitve, ker se sicer lahko zgodi, da sedanja vlada lahko dolgo časa ostane na krmilu. V ostalem so poslušalci kajpada verjeli, da je Radič kriv neznosnih davkov, posebno onih 600% okrožnih doklad v Ormožu in da se vsi ostali davki pobirajo od kmetov šele od časa, ko je Radič na vladi. Poprej so se krili državni izdatki samo iz nekega posebnega brezdavčnega fonda. Tudi za zvišane dijete poslancev SLS ne plačuje nobeden davkoplačevalec niti vinarja.

Sv. Križ nad Mariborom. Na SLS »shode« kljub cirkuški reklami ljudje ne prihajajo več »trumoma«, daši vsestransko iznajdljiva taktika izrablja cerkvena romanja, božja pota in — žeganja. Za 13. t. m. je sklical g. Žebot pri nas shod. V svojem poročilu v »Slov. Gosp.« priznava resnici na ljubo: 1. »Da se Maribor ni izkazal — iz strahu pred blatom« (silno dvomno! Op. poročevalca). 2. »Z žalostjo v sreč (!) doznavamo, da se bližajo mrzli (!) dnevi...« Dalje se norčuje iz vasice Sv. Križa s tem, da imenuje prostor pri cerkvi »lepi križevski glavni trg«, kjer se je zbralo »več sto« poslušalcev. »Resnici na ljubo« bodi povedano, da zasluži g. Žebot iz računstva — nezadostno; kajti vsak šolar ve, da 83 (toliko jih je namreč bilo z otroci in ženskami!) ni »več sto«. Bilo pa bi jih v resnici več sto, tudi pod firmo g. Žebota, če bi povedal narodu, da ni krščansko netiti razdor in sovražnost med slovenskim ljudstvom, ki si želi miru in sloge! Delajte za mir, slogo in sporazum povsod, pa vam ne bo treba grešiti proti osmi božji zapovedi. Tudi v našem kotu smo siti zdražbarjev, ki so skalili radi svojih mandatov soglasje in mir med sosedi. — Odklanjamo tudi nasvete, kaj smemo na odr predstavljeni in kaj ne. Za danes samo namignemo, da list, ki je s strupom sovražstva do bližnjega »Slov. Gospodar« zastupil srce kmetatrpina, ni upravičen govoriti o pohujšanju, o katerem sedaj javka, da je »s težkim srcem« gledal na pohujšljive prizore v ljudski igrici v Ljubljano jo dajmo! Da, mi kmetje in delavci zares s težkim srcem gledamo na prizore v zadnjem dejanju komedije, ki nosi naslov »SLS«. — Križanski in šentjurski kmetje.

Kupujte vse Vaše zimske potrebščine za ženske in moške obleke pri stari domači trgovini.

pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Tam boste dobro in pošteno postreženi.

KOROŠKO.

Črna pri Prevaljah. Dolgo se nisimo oglašili, gotovo bodele g. urednik mislili, da smo zaspali spanje pravičnega. Saj nas razumete, kmeti nima časa, da bi se v največjem delu ukvarjal s peresom. Poročamo na kratko nekaj novic. — Dne 12. sep-

Novice in razno.

»Dohodninski davek. Kako se napoveduje in kako se sestavljajo pritožbe«. Pod tem imenom je izšla knjižica, kjer najdete vse, kar je o tem predmetu treba vedeti. Davčne oblasti močno pretiravajo s predpisi dohodninskega davka. Pritožite se! S tem rešite sebi in narodu cela bogastva! V ljubljanski oblasti je letos vloženi že mnogo tisoč pritožb, kar najlepše dokazuje nezadovoljstvo ljudstva. Knjižica stane 10 Din, po pošti 1 Din več. Naroča se pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8.

10. oktober — »Koroški dan«. Ko smo po nesrečnem plebiscitu zapustili Koroško, smo obljubili svojim bratom onstran Karavank, da hočemo z vsemi silami delovati za končno združitve vseh Slovencev z Jugoslavijo. Ob petletnici plebiscita kliče Jugoslovanska Matica vsem Slovencev to obljubo v spomin in jih pozivlja, da pokažejo dejansko koroškimi bratom, da niso pozabili na nje in z dostojnimi prireditvami manifestirajo za osvoboditev slovenske Koroške.

Dev. Mar. v Polju. V nedeljo smo imeli volitev župana. Izvoljen je tov. Ivan Gartoža, ki je bil izvoljen na gospodarski listi. Dobil je 14 glasov, medtem, ko je kandidat SLS dobil 11 glasov. Iz tega se zopet vidi »sijajna« zmagala SLS, o kateri je nedavno pisal »Slovenec«. Občani so s tem izidom zelo zadovoljni! Tudi pri volitvah svetovalcev je SLS popolnoma propadla!

Na naslov poštnega ravnateljstva! Skrajno neredno dobivamo »Kmetijski list« vsi naročniki v okolišju poštnega urada Bučka. Dočim vse ostalo časopisje prihaja redno in se redno dostavlja, se nerednosti z dostavljanjem »Kmetijskega lista« dogajajo že tretji mesec. Prosimo poštno ravnateljstvo, da nemudoma preišče zadevo in vzpostavi red. — Naročniki. — (Pripomba ured.: Vse naročnike, ki ne dobivajo redno »Kmet. lista«, pozivamo, da nam sporoče, da zamerimo intervenirati pri poštnem ravnateljstvu).

Značilno. Tov. F. Prijatelj, kmet z Velike Glivice pri Vel. Laščah, je poročal »Jutru« novice, da se vrši 28. t. m. v njegovem kraju nov živinski sejem. »Jutro« je kajpada iz hvaležnosti, ker je prejelo novice, poslalo Prijatelju za objavo novice račun za 40 Din. Če bi tov. Prijatelj bil obenem gostilničar ali trgovec, bi se stvar še nekako razumela, ker bi poročevalc v tem slučaju imel od sejma tudi osebno nekaj koristi. Toda tov. Prijatelj je samo kmet! Kmetje, zapomnite si, kako postopa »Jutro«, kadar ima posla z vami! Naročajte »Narodni Dnevnik«!

Pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica

poseljne garniture, odeje lastnega izdelka, konjske kočice, plahte, porhataste rjuhe.

Nov kovani drobiž. Te dni je pripeljala 10 vagonov drobiža po 1 Din in 50 para.

Obsodba nevarnih tatov. Pred ljubljansko poroto sta stala prejšnji teden brata Rudolf in France Kržolj iz vasi Odera pri Trebnjem. Na vesti imata celo vrsto tatvin. France Kržolj je star 30 let in je sedemkrat predkaznovan. Rudolf Kržolj je star 24 let in je devetkrat predkaznovan. Obsojena sta Rudolf na 6, France na 4 leta težke ječe.

Porote. V Mariboru je bila obsojena na 6 let težke ječe Sl. Ribič iz Zg. Voličine radi zavratnega umora lastnega moža. Živela sta v prepiru. — Ljubljanska »porota« je obsodila Mihaela Jevšnjaka na Orlem na 10 let težke ječe radi poskušenelega ropu, tatvine in nošenja orožja. Vdril je 25. maja t. l. po noči v hišo posestnika J. Vrečarja. — Kleparski pomočnik L. Skubic iz Spodnje Hrušice pa je dobil samo 18 mesecev težke ječe, dasiravno je osumljen kot morilec dveh mladih ljudi na Fužinah pri Ljubljani, Marije Vonta in J. Pogačarja. — Stanko Molk je obtožen, da je v Črnem Kalu ustrelil dva italijanska orožnika. Bil je oproščen. — Stefan Hozjan iz Vel. Poljan je radi uboja v Trnju dobil pet let težke ječe.

Smrtna kazen bi se imela izvršiti zadnjo soboto v Varaždinu na Aleksandru Severju in Ivanu Znidaršiču iz Medmurja, ki sta na zverinski način umorila neko ženo. Vse je že bilo pripravljeno za usmrtno, v zadnjem

trenutku pa je prišla brzojavka od rablja Mausnerja iz Sarajeva, da ne more priti radi obolelosti. Izvršitev smrtne kazni se je radi tega morala odložiti.

Strašne povodnji so bile na Kitajskem. Nebroj hiš je porušenih. Nad 3000 ljudi je izgubilo življenje.

Amerika prednjači tudi pri ločitvah zakona. L. 1924 je bilo v Zedinjenih državah 294 tisoč zakonov sklenjenih, a v 45 tisoč 830 slučajih se je zahtevala v istem letu ločitev zakona.

Lovei, pozor! Vse gg. lovce opozarjamo na inserat o zavarovanju lovcev v zadnji in predzadnji številki »Lovca«. Oni gg. lovci, ki se hočejo zavarovati, naj se prijavijo. Zadnji čas do 1. decembra 1925.

Gospodarstvo.

Priprava semena za setev.

Star je prigovor: »Kakršna setev, takšna žetev«, ki ne bo nikdar obveljavo prišel. Samoobsebi je umevno, da mora biti seme zdravo, veliko in težko, če hočemo, da nam požene močno in zdravo rastlino, ki naj da bogato žetev, poleg dobre priprave zemlje in umnega gnojenja.

Cim je seme večje in težje, tim več ima rezervnih snovi, ki jih nudi rastlini, da lahko črpa iz zrnja ko je še mlada in dokler se dobro ne ukorenini v zemlji, iz katere pozneje črpa potrebno hrano. Za to moramo žito pred setvijo na raznih strojih očistiti in končno na trijerju plevel in razbita semena odstraniti in sortirati ter vzeti za setev najboljšo seme.

Pa tudi zdravo seme je predpogoj zdrave in obilne žetve. Za to moramo žito pred setvijo razkužiti in to glavno proti snetjavosti. V glavnem razlikujemo tri vrste snetjavosti: Trdo in prašno snet ter bulavo snet na koruzi. Pri nas se gre največ za trdo ali smrdljivo snet pšenice. Troši trde sneti, ki letajo po zraku, okužijo posamezno semensko zrno bodisi na polju ali pa pri mlaitvi, ko se okužena semena razdrobijo. Ko se pa takšno zrno zaseje in vsklije, vsklije tudi gličica ter se zaje v mlado rastlino in na ta način okuži potem seme v klasu.

Prašna snet, ki napada bolj ječmen, se širi v cvetju žita in sicer na ta način, da iz snetjavih klasov padajo trosi na cvetne brazde neokuženih rastlin. Iz okužene plodnice se razvije na oko zdravo seme, ampak če je zasajemo, dobimo pozneje prašno klas. Skoda, ki jo povzroča snetjavost, je ogromna in doseže včasih polovico celega pridelka. Če pa seme prej dobro razkužimo, se te ogromne škode lahko obvarujemo.

Za razkuževanje pšenice in rži se priporoča mnogo sredstev proti trdi sneti, ki so vsa dobra, če se jih pravilno uporablja. Med temi po hočemo opisati, kako naj se ravna z uspulnomo in modro galico:

1. Razkuževanje z uspulnomo je sledeče: v kakih 20 litrih mlačne vode se raztopi ¼ kg uspuluna v primerni kadi ter se doliva mrzle vode, da imamo 100 l tekočine. V to raztopino vsipamo žito ter neprestano mešamo, da se vse zrnje dobro zmoeči in na ta način dobro razkuži. Še bolje pa je, da damo v raztopino primeren koš, ter šele v njega sipamo žito. Med tem je potrebno žito v kadi večkrat dobro premešati. Semena, ki priplavajo na površje, so navadno snetljiva ter se jih mora pobrati s kakim sitom in jih sežgati. Seme mora biti v raztopini vsaj štiri prste pod tekočino. Pšenice in rž namakamo 1 uro. Nato se vzame vse žito naenkrat s košem vred iz kadi, pusti nekoliko odcepniti ter razprostre na kak suh prostor, kjer naj se seme dobro osuši, predno se zaseje. Tak prostor se pa mora preje dobro z enako raztopino razkužiti, sicer bi bilo vse delo zastoj. Za 100 kg pšenice ali rži zadostuje 100 l raztopine uspuluna.

Lahko se tudi ječmen in oves na isti način razkužuje. Razlika je samo v tem, da se za 100 kg ječmena ali ovsu pripravi 120—140 l tekočine, v katero se da seveda toliko več uspuluna kolikor več je vode, t. j. 38 dkg. Tekočino, ki se uporabi za prvih 100 kilogramov žita, se lahko uporablja za nadaljnjih 100 kg žita, vendar se mora vedno dopolniti posodo z raztopino, kakor je bila popreje, t. j. do 100 litrov, v drugem slučaju od 120 do 140 l.

Zavarujte se proti nezgodam pri vožnji na železnicah. Opozarjamo potujoče občinstvo, da si lahko nabavi pri »Putniku« in v vseh knjigarnah na kolodvorih zavarovalne police zavarovalnice Rosija-Fonsier pod zelo ugodnimi pogoji in po nizkih cenah. Vsled številnih nezgod na železnicah priporočamo vsakemu potniku to zavarovanje.

POSKUSITE TAKOJ in prepričali se boste, da ima milo »GAZELA« take vrline, ki ga usposablja za nadomestljivega pri vsakem varnem in pametnem gospodinjstvu.

Pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica

velika izbira sukna, velurja, pliša, astrahana, žameta za manteljane.

Pomniti je treba, da naj se razkuži toliko semena, kolikor se ga potrebuje za setev in nič več, ker razkuženo seme ni za nobeno rabo.

Uspulun je namreč zelo strupen, ker vsebuje živo srebro. Vsled tega se nikakor ne sme morebitnih preostankov použiti za človeško hrano ali pokladati živini ali perutnini.

2. Pred razkuževanjem semenskega žita z modro galico se priporoča žito dobro izprati v kadi, v katero damo 30 litrov čiste vode. Vse snetjavo in slabo zrnje ter nečistote splavajo na vrh, ki naj se odstranijo s kakim sitom.

Raztopino modre galice pripravimo 1%, t. j. 1 kg na 100 l vode. Za 100 do 200 kg žita zadostuje 30—50 litrov raztopine. Torej v kad, v kateri je 30 do 50 litrov vode, raztopimo 30—50 dekagramov modre galice. V raztopino damo koš, nato polagoma sipamo v njega žito, ki ga hočemo razkužiti. V raztopini žito temeljito mešamo ter tudi lahko z rokami izpiramo, da vse seme pride na celi svoji površini v dotik z raztopino. Bolna zrnja, ki priplavajo na površju, naj se zopet odstrani. Po 5 minutah dvignemo koš z žitom iz raztopine, pustimo, da nekoliko odteče in obesimo na primeren mesto, da se dobro ocedi, potem pa seme razprostremo na razkuženem suhem prostoru na tenke plasti, kjer ga pustimo, da se posuši. Tako seme je že pripravljeno za setev, če ga ne rabimo takoj, ga nasipujemo v vreče, ki jih moramo preje v ravno takšni raztopini modre galice razkužiti po dve uri. Razkuženo žito, ki se ne uporabi za seme, se ne sme uporabiti niti za hrano niti za krmo.

Sredstva, ki jih za to uporabimo, niso nikakor tako draga, da se ne bi izplačalo, ker na drugi strani veliko več pridobimo, in sicer na boljšem in večjem pridelku. ¼ kg Uspuluna stane 50 Din in 1 kg galice 9.50 Din, ki se prodaja pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Anton Rožet.

Vojna napoved poljskim mišem.

Skoda, ki jo povzročajo poljske miši letos v mnogih krajih, je jako ogromna, da, marsikateremu posestniku bi se dala oceniti na več tisoč kron pri poljskih sadežih.

Pri pšenici, rži, ovsu smo že občutili kvarljiv učinek teh zajedalec, ki so se v taki meri razmnožili in tako bodo tudi drugi sadeži, ki so še sedaj zunaj na polju, hudo uničeni po njih; osobito ajda, krompir in semenska detelja bodo zelo okrajšani s pridelkom.

Če bi bil to zadnji učinek teh glodalcev, da bi se ne poznal na jesenski setvi in prihodnjem pridelku njih učinek, bi še vendar potrpehli ogromno škodo. Strah pa nas mora navdajati, ker se poljske miši tako hitro razmnožujejo, kaj bo v prihodnjem letu? Z gotovostjo smemo pričakovati, če ne bo prišla kaka vremenska nezgoda čez poljske miši, da bi jih delno ne uničila neugodna zima; da bodemo imeli prihodnje leto prazno polje, po miših pokončano.

Toraj kmetovalci na delo, da uničimo sovražnika, ki nas hoče ugonobiti!

Podpisani sem skušil že letos spomladati z uničevanjem poljskih miši potom zastrupljene kaše s strihinom in sem imel prav povoljne uspehe od tega.

Pozneje je prišel gospod okrajni ekonom Hladnik iz Kranja v našo

tembra smo dobili prvi sneg, ki je pobelil naše hribe, snežilo je kakor v Božiču. Ta sneg je napravil ogromno škodo. Pri letošnjem slabem vremenu žito itak ni zazorilo. Zetev je pozna in še to je poveljal sneg. Kar pa seng ni mogel pokončati, je pokončala slana. — Čudno se nam zdi, da v kljub temu davčni vijak tako strogo pritiska, gospodje nikakor ne poznajo naših mizernih razmer. — Dne 19. septembra smo pokopali obče spoštovanega in priljubljenega starega Dretnika, mož je dočakal 90 let in obhajal pred tremi leti dijamantno poroko. Dretnikovi hiši in vsem sorodnikom naše sožalje. — 20. septembra je imel poslanec SLS dr. Gosar javen shod v Črni, ako povemo, da se shoda niso udeležili niti vsi pristaši SLS, bilo je samo nekaj radovednežev in najbolj zagrnjenih, katero število pa ni presegalo vsega skupaj 60 ljudi; menda zadostuje. — Vsi pa bi zelo radi slišali tov. Puclja, Kelemino in Prepeluha. — Mogoče nas letos vendar le posetitje enkrat. Kmet.

Pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica

velika zaloga sukna, štola, kamgarna, dvojnega sukna za suknjice.

KRANJSKO.

Zgornja Šiška. Minilo je 15 mesecev, odkar je bila vzeta možnost dela postavno izvoljenemu občinskemu odboru po zaslugi SDS, katere misli, da ima pri nas monopol nad občinsko upravo. Nič manj kot 4 pritožbe so vložili demokratije proti volitvam, samo da jim ni bilo treba izročiti županskega stolčka. Ker jim pa tudi to ni pomagalo, so predlagali razpust odbora in vpostavitve gerentstva. Pošteno misleči občani se proti temu nismo pritožili, misleč, da se bodo nove občinske volitve vršile ob času, kakor ga predvideva zakon, pa smo se tudi tukaj zmotili, kajti demokrati niso hoteli dati županskega stolčka, zato so volitve zavlekli tako dolgo, da se bodo vršile šele dne 27. t. m. Voliči, vzmimo demokratje že enkrat kamor spadajo. Ako pogledamo njih delo, vidimo, da se vse zadržuje z nekim namenom, ki ni občanom v korist. Najbolj zevačoca rana za stariše šolo obveznih otrok je zidava nove šole. Občina Zg. Šiška mora vzdrževati šolo v treh občinah, v katerih je morala prispevati velike vsote, k zidavi novih stavb, sedaj te nove stavbe že ne zadoščajo več in se že govori o povečanju, v kar bi morala zopet naša občina prispevati velike vsote, a doma bi bili še vedno brez šole. Zato so predlagali samostojni kmetje že v prejšnjem odboru razbremeniti se šol v sosednjih občinah in sezidati doma šolo za celo občino. Ta predlog sam. kmetov se je sprejel in je občina v ta namen kupila pred tremi leti stavbišče sredi občine. Po preteku enega leta pa je stavil predlog nek demokrat, da naj se to stavbišče porabi za gramozno jamo, kajti on ne čuti potrebe po novi šoli v Šiški, ker ve, da bi se brez šolanja naše občine v Št. Vidu ne vzdrževali demokratije v okrajnem šolskem svetu v Št. Vidu. Zato so proti šoli, vsi drugi občani pa smo za to, da se nova šola sezida. Iz stare šole, kjer se zbira k raznim sejam in sestankom, si bodo pa lahko priredili prostore po svoje, samo odkupiti jih bo treba. Šola naj služi samo svojem namenut Zato voliči vsi na voličice in vrzite kroglice v drugo skrinjico, kjer bomo volili skupaj kmetje, delavci in obrtniki!

Iz Št. Vida nad Ljubljano. V nedeljo so imeli naši klerikalci volilni shod za občinske volitve, ki se bodo vršile 27. t. m., na katerega so cel teden vabili. Dostop na shod je bil dovoljen samo povabljenim. Gospoda ima pač slabo vest. Shod je bil zelo slabo obiskan. In najbrže je že to tako učinkujoče vplivalo na dekana Zabreta, da se je drl na shodu, kakor za stavo. Posebno je vzel na piko nosilca naše liste tov. Pipana ter ga prav nekrščansko napadal. Mož je imel kajžjo, ker Pipana poleg ni bilo. Ne zdi se nam potrebno tov. Pipana braniti, katerega vsi občani po njegovem delovanju dobro poznajo in imajo o njem narejeno svojo sodbo, pa naj ga Zabret hvali ali pa graja. Ta napad nam potrjuje, da mu je naša kandidatna lista nevarna in nam je porok, da se bomo pri volitvah dobro odrezali, zato pa taka jeza. Seveda je res, da pri občinskih sejah Pipan SLS motogcem temeljito vest izprašuje, za-

kaj so n. pr. z občinsko imovino tako gospodarili, da so zašuštrali dve stari občinski šoli, a občina danes nima kotička, kamor bi nastanila svojo občinsko pisarno, dasi je v stari šoli še vedno dovolj prostora, katerega pa občina vsled nemilosti dekana ni deležna. Dekan Zabret bi imel pač bolj hvaležnega posla, kakor napadati naše može, naj bi naučil svoje ljudi močasti, da bi jim ne bi bilo treba preklicevati laži in klevet, katere trošijo o svojih političnih nasprotnikih, kakor se je to zgodilo pretečeno soboto na vol. sestanku v Podutiku, nosilcu klerikalne liste bivšemu županu Babniku, ki je moral v pričo vseh navzočih preklicevati laži in obrekovanja, katere je širil o svojih nasprotnikih. Res lep kandidat, a Zabret je lahko ponosen na njega. Naši eselezarji menijo, da občina še ni dovolj obložena z bremenmi, zato hočejo prihodnje leto graditi zopet novo dragoceno občinsko hišo, za katero je pa veliko vprašanje, koliko časa bi podklerikalno vlado ostala občinska. Saj bi to pri naših eselezarjih ne bilo nič novega, da se občinska hiša na občinski seji prosto in brez pridržka podari kaki korporaciji, kakor se je to zgodilo s staro šolo, ki reprezentira danes več stotisoč vrednosti. Gotovo se bodo proti takim manipulacijam naši tovariši, katere pošljemo v občinski odbor, odločno uprli in občane varovali vseh nepotrebnih bremen. To pa še zlasti v teh težkih časih, ko se morajo kmet, obtnik ali delavec odrekati vsled težkih razmer najnujnejšim potrebam. — Zato tovariši občani, vsi na delo, da bo izid volitev tem častnejši in borba v občinskem odboru uspešnejša. Volimo vsi v tretjo skrinjico. Kdor pa voli v 4., 5. ali 6 skrinjico, ta glasuje za nova občinska bremena.

Pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica

najnovejšo ogrinjalko, kočke, svilnate, volnene, žametaste, žemlaste rute in šerpe.

BOHINJSKI KOT.

Srednja vas v Bohinju. Že mesec dni je minulo, kar smo imeli veliko povodenj, ki nam je vzela in posula precejšen del škarpe. Tudi most je bil v nevarnosti. Dasiravno je na tej poti precejšen promet, se še ni pričelo prav nič s popravili in izgleda tako, da se letos sploh ne bo nič delalo. Toda povodnji so vsak dan, posebno v jesen, zato lahko pride še večja nesreča in lahko vzame par posestnikom tudi hiše in sadne vrtove. Poprej bi se bilo to poravilo za 5.000 dinarjev, sedaj bo treba kakih 40.000 dinarjev, če se bo dalje čakalo, bo še več škode. Zato naj se dela v Blatu začasno ustavijo in to popravi. Skrbite merodajni možje za red in ljudsko korist. — Prizadeti vaščan.

Stara Fužina-Boh. Jezero. Most pri Sv. Janezu je še vedno na pol zabit. Bilo je že slišati, da se prične letos zidati; nekdo je že pesek navozil, da se bolj vidi. Pričetka pa še ni. Ko so odšli gospodje, gotovo ne bo več zanimanja do drugega leta. Sedaj pozimi bo več težke vožnje šlo čez most, pa bo res nevarnost, zato je skrajni čas, da se napravi nov most, da se ne bo kdo ponesrečil. Ceste naj se tudi nekoliko popravijo v zgornji in spodnji dolini, če ne se bosta kaka avtomobila zabasala na ravni cesti. Zraven je tudi kak kanal za narediti. Skrbi naj se za boljši red, potem bo tudi boljši tujski promet.

Pri češniku,

Ljubljana, Lingarjeva ulica

oprema (bališči) za neveste in žonine, perje in puh (samo češki izdelek).

Najugodnejši nakup

OBLEKE Vam nudi
JOS. ROJINA, LJUBLJANA

Sreča Vas išče!

EFEKTNA LOTERIJA NARODNO-KULTURNEGA DRUŠTVA MALA NEDELJA. 300 dobitkov v vrednosti 15.550 dinarjev. — Zrehanje neprekljeno 15. novembra 1925. Srečka stane samo 5 dinarjev. Kupujte in naročujte srečke takoj skupno pri Narodno-kulturnem društvu Mala Nedelja. Pošljite snanke v pisnu!

KMETJE! Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem »KMETSKEM LISTU«. Cena malim oglasom je 1 Din za besedo.

Kdor dela za ljudsko izobrazbo, dela za osvoboditev ljudstva iz duševne in politične sužnosti!

občno predavat o pokončevanju poljskih miši in pri ti priliki prinesel seboj Horaaparat in nam razkazal poskus in učinek tega aparata.

Priznati moram dober učinek Horaaparatu, je pa vsa manipulacija precej zamotana in ne ravno prav ceno. Ker sem zasledoval bolj enostavno, tudi ceneje sredstvo za pokončevanje poljskih miši, mi je navetoval gospod ekonom Hladnik kužilo (serum), ki ga izdeluje Kr. Zem. Bakteriološki zavod v Križevcih, katero sredstvo je enostavnejše, tudi ceneje in tudi učinkovito in to me spodbuja k tem, da Vas kmetovalce kličem »Na vojno proti poljskim mišem.«

V vsaki občini bo gotovo en zaveden kmetovalec, v katerih občinah so se poljske miši hudo razmnožile, da bi vzel to akcijo v roke, ki bi obvarovala kmeta pred ogromno škodo, ki mu jo miši povzročajo in sicer na ta način:

Župan, ali eden izmed občanov naj naroči nekaj steklenic kužila seruma, naslov je: Kr. Zem. Bakteriološki zavod v Križevcih, ena steklenica približno pol litra je za 10 porcij in stane ena steklenica 20 Din brez pakovanja, poštne.

To kužilo ni za ljudi in živino nevarno, le inficira miši, da poginejo v 6-14 dneh, ako dobijo bacile tega kužila in ker je običajno, da žive nebolele miši jedo mozeg poginjenih miši, se tako same uničujejo; napravi se tako:

Vzame naj se ržen kruh tri ali do 5 dni star, svež ni prikladen in naj se nareže na male kosce v obliki kubičnega centimetra; ti kosci naj se malo posuše.

Svežega mleka naj se dene v lonec, ki drži 10 litrov, pet litrov in zalije z vodo, da je pol mleka pol vode, to naj se pusti da zavre in ohladi do 35 stopinj Celzija, ako ni toplomera pri rokah, se mora toliko ohladiti, da roko lahko držiš v mleku, ki je z vodo mešano, potem se vlije med to zmes eno steklenico kužila in premeša, potem naj se to ohladi pokrito na bolj temnem mrzlem kraju; solčna svetloba ne sme biti pristopna temu kužilu, ker uničuje bacile. Ko je zmes z kuživom dobro ohlajena, naj se da v primerno posodo in noter strese posušene narezani kruh, da se namoči in napije, kake 4 do 5 minut, potem naj se tekočina odlije in drug kruh zopet namakati da; preveč razmočiti se kosci ne smejo. Ti se potem spravijo v lonec ali mali zabojček, da se nesejo na njive in se odložijo posamezni kosci v mišje luknje.

Najbolj prikladen čas je za odlaganje namočenih koscev proti peti uri popoldne, ker sonce nima toliko moči. Namočeni okuženi kruh se mora varovati pred solčnimi žarki; ugodnejše je še, če je nebo oblačno in da ni upati v kratkih urah dežja. Dalje časa ne sme kruh namočen ležati. Najbolje je, da se takoj, ko je namočen, odloži po luknjah. Kruh bi si morali posamezniki sami pripraviti, namreč kosce in v kraju, pri katerim bi bilo kužilo pripravljeno, bi ga posamezni prinesli tje, da bi se jim okužil ter ga odnesli odlagati.

Stroški za uničevanje miši s pomočjo kužila so prav malenkostni, delo prav enostavno in lahko izvršljivo. Toda delo posameznega bi dosti ne izdalo, ker bi prišle miši iz drugih zemljišč zopet na njegovo zemljišče.

Cela vas bi se morala tega poslužiti v svojo lastno korist.

Toraj kmetovalci, pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

Jos. Novak.

Kako naj si preskrbimo zdrav krompir za saditev.

Premalo se pri nas skrbi za zboljšanje krompirja. Večkrat se govori, da je krompir opešal. Vprašanje nastane zakaj? Glavni vzrok je, da se pri nas ne izbira najboljši in zdrav seme za saditev. Vsak kmet bi moral, če mu že ni mogoče preskrbeti zdravo in rodovitno seme od drugod, ki je primerno za njegovo zemljo in za tamkajšnje podnebje, si že na njivi najboljši izbrati, ko še krompir raste. V to svrhu naj poišče najbolj zdrave grme krompirja, ki naj jih s kakšnim kolom označi ter pri izkopavanju posebej izkopa in še iz tega krompirja izbere najboljše in popolnoma zdravo blago. Ker vse to naš kmetovalec ne izvršuje v svojo lastno škodo, naj bi vsaj iz vsega svojega pridelka izbral najboljše blago za seme ter shranil posebej na suhem in z apnom razkuženem mestu.

Posebno letos se opaža v veliki meri zopet plesnoba na krompirju (phytophthora infestans), ki napada liste in gomolje. Na listih se pojavijo rjavkaste, pozneje črnkaste lise, ki so na spodnji strani sive. To bolno listje odpade in s pomočjo dežja se izpirajo trosi iz njega v zemljo ter se na ta način še gomolji okužijo. Kakor je znano, rastlina ne more brez listja živet, ker je to njen želodec in plju-

ča, še manj, da bi tvorila gomolje. V sled tega, ker listje prehitro odpade, imamo droban krompir in večkrat že okužen, kateri, če ne gnije že na polju, zgine v kleti. Tak okužen krompir naj se odstrani takoj že pri izkopavanju, seveda če je le nagnit, se zdrav del odreže in lahko uporabi za hrano in krmo. V očiščeno klet naj pride le zdrav in suh krompir.

Čeprav izberemo najboljši in po našem mnenju zdrav krompir, vendar ne moremo trditi, da res ni okužen, ker se lahko nahajajo trosi na površini gomolja. Zato se priporoča pred saditvijo krompir razkužiti v 1½% raztopini modre galice in naj se postopa sledeče: V eni posodi, v katero damo 20 litrov vode, raztopimo 1 in pol kg modre galice, v drugo posodo damo tudi 20 litrov vode. V to posodo damo 3 kg gašenega apna ter naredimo apneno mleko. To mleko vlijemo v raztopino modre galice ter potem dolijemo še 60 litrov vode tako, da imamo vse raztopine 100 litrov. Nato namakamo krompir, ki ga hočemo uporabiti za saditev 12 ur v tej raztopini. Potem ga pustimo na suhem mestu, da se osuši. To se mora vršiti vsaj 5 do 6 tednov pred saditvijo, ker pozneje že začenjajo očesa kaliti, ki bi jih morda galica umorila.

Ker se pozneje nikakor ne moremo ohraniti te bolezn, ko rastlina raste, se priporoča z 1% raztopino, t. j. 1 kg modre galice in 2 kg gašenega apna škropiti listje. Škropiti se mora glavno na spodnjo stran listov in sploh celo rastlino, torej ne samo listje. Škropiti je takrat, kadar je rastlina kakih 15 cm velika in potem še enkrat, približno za 3 tedne. Pri-

pomniti je treba, da se mora pravočasno škropiti, ko rastlina še ni napadena, ker bi sicer nič ne pomagalo, ker s tem samo preprečimo, da se ta glava ne razvija in se že v zarodu uniči. Ko je že vsklila in se zajela v list, ne pomaga veliko ali pa ničesar.

To vse delajo n. pr. v Nemčiji in na Češkem, čeprav imajo tam slabše pogoje za krompir, vendar pridelajo na enem ha 150 do 250 stotov krompirja in še več, kar pri nas žalibog še daleč ne dosežemo. Seveda je res, da veliko gnojijo s hlevskim gnojem in z umetnimi gnojili ter zemljo v ta namen skrbno pripravijo, kar se pri nas tudi lahko naredi.

Galica ni tako draga, da se ne bi to izplačalo, ker stane danes 1 kg Din 9.50. Anton Rožet.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 18. t. m. se je pripeljalo 351 svinj in 4 koze. Cene so bile sledeče: Prašiči 5-6 tednov stari 50-100 Din, 7-9, tednov stari 140 do 200, 3-4 mesece 250-300, 5-7 mesecev 350-450, 8-10 mesecev 550 do 680, 1 leto 750-900 Din komad. 1 kg žive teže 12-14.50, mrtve teže 15-17.50 Din. Koza komad 120-175 dinarjev. Prodalo se je 154 svinj in 3 koze.

10. oktober je dan koroških Slovencev!

KMETOVOALCI!

SVOJI K SVOJIM!

Kupujte svoje potrebščine samo pri onih trgovcih, ki nudijo svoje blago v »Kmetškemu listu«! Kdor nas podpira, podpirajmo mi njega!

Ljubljanska posojilnica
r. z. z. o. z.
v Ljubljani, Mestni trg 6
sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.
Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.
Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poročstva in proti zastavitvi.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji
VRT Džamonja in drugovi,
dr. z o. zav., Maribor.
Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo celo leto. — Zahtevajte cenik!

Izšla je
BLASNIKOVA
VELIKA PRATIKA
za navadno leto 1926,
ki ima 365 dni.
„VELIKA PRATIKA“
je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevani že od neših pradedov.
Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.
Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo o dobiti, naj se naroči po dopisnici pri
J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA -- BREG ŠTEV. 12.

Tudi letos si je nabavil kakor vsako leto
IVAN A. GROSEK (prej Plevnik & Šerak)
v Trebnjem
za jesen in zimo veliko izbiri
vsakovrstnega manufakturnega blaga
po zelo nizkih cenah.
Posebno ugodno kupite pri njem Double-štole za moške površne suknje, dilenaste, volnene in svilene naglavne rute, plete, volnene koeke, štrikane jopece, zimsko moško, žensko in otročje perilo, kovtre klotaste in kambrikaste, posteljne odeje, konjske koce itd.
Velika naloga vsakovrstnega železja, kakor: šinje za koleasa, osi, palično železo, valjano, podkve za konje, žica, litoželezni kotli (Marijacejski), žičniki, okrogli brus, železna in pocinkana pločevina, mreže za ograje itd. — Nadalje v zalogi: šipe za okna v vseh velikostih (rezanje šip brezplačno), vse vrste steklenic, kozarce, cilindre, viseče in stenske svetiljke, ročne in hlevske svetiljke (laterne). Vedno se dobi po najnižjih dnevnih cenah: sladkor, sol, petrolej, bencin, kolomaz in cement. — Na novo je upeljana: klobuki od navadne do najboljših vrste po zelo nizkih cenah.
Gospodarji in gospodinje! Ako hočete biti z dobrim in cenanim blagom postreženi, potem se podajte v Trebnje v znano trgovino Grosek.

Edino najboljši
Šivalni stroji in koleasa so le
JOSIP PETELINC-a
Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)
znamke **Gritzner, Phönix in Adler**
za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.
Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.
Večletna garancija. Delavnica na razpolago.
Telefon 913.

„Panonija“
osrednja gospodarska zadruga
Maribor
Izvoz sadja, krompirja in drugih kmetijskih pridelkov preskrba kmetijskih in gospodarskih potrebščin.
Prostori v Meljski ulici 12 na dvorišču (prej „Orient“).

== **USNJE** ==
Raznovrstno usnje in čevljarke potrebščine najboljšje kakovosti in po najnižjih dnevnih cenah na malo in veliko nudi
Franc Erjavec
trgovina z usnjem v Novem mestu.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
Marijin trg šte. 8
sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poročstvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

Otroške majce, kopalne hlače, nogavice v vseh barvah, uzorčaste flor in patent žepni robci, brisalke, klof v vseh barvah, platno, šifon, kravate, jedilno orodje, vilice, nože, žlice zajemalke, alpaka, aluminijum in pocinkane, palice, nahrbtnike, sukanca, parfume, razna mila. **Potrebščine** za šivilje, čevljarje, krojače in sedlarje. — Cepilne nože, škarje za trte, brilve najcenejše edinole pri
Josip Petelinc
poleg Prešernovega spomenika ob vodi
Ljubljana
Telefon 913.

Prometni zavod za premog
D. D. V LJUBLJANI
prodaja premog
IZ SLOVENSkih PREGOVNIKOV
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debele
INOZEMSKI PREGOG IN KOKS
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za lvarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete
NASLOV:
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/II.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
preje
VIDIC-KNEZ
TOVARNE NA VICU IN BRDU
audijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljšje preizkušene modele strešnikov s eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovece (fiber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Dalmatinski Ia portland cement svetovne znamke **SALONA (TOUR)** Vedno v zalogi pri osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z. **„EKONOM“**